

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-934

10.11.2022

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Sotbrann – selskapets ansvar for følgeskader.

Sikrede meldte den 19.10.21 om sotskader etter tilløp til brann i eget hus. Sotbrannen forårsaket skader på vegger og tak, i tillegg til sikredes innbo. Selskapet bekreftet dekning for sanering og reparasjoner av bygningen, samt vask og rens av sikredes innbo og løsøre. Selskapet engasjerte Recover, som foretok en befaring over det skadede innboet og iverksatte skadeutbedrende tiltak. Den 30.11.21 mottok selskapet et krav om erstatning for klær og tekstiler som var tilbakelevert fra renseri/vaskeri. Sikrede anførte at gjenstandene var ødelagt som følge av uaktsomhet fra vaskeriet/renseriet. Selskapet avsto krav om erstatning under henvisning til det ikke hadde plikt til å sende et skadesaneringsfirma for å utbedre en skade. Videre avviste selskapet at det hadde noe med et videre reklamasjonsansvar å gjøre og bestred også at det forelå ansvarsgrunnlag. Nemnda kom til at selskapet var ansvarlig for eventuelle følgeskader og viste til at vilkårene måtte forstås slik at selskapet var ansvarlig for enhver skade hvor nedsotingen var en nødvendig betingelse for skaden.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på klær, møbler og gardiner.

Sikrede har tegnet Hus- og Innboforsikring hos selskapet, med bl.a. følgende vilkår:

Hvilke skader?

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade på innbo og løsøre ved:

- Brannskade og skade som følge av lynnedslag, eksplosjon, nedsoting og elektriske fenomen

(...)

Hvilke skader?

Dekkes ikke

Plutselig og uforutsett skade på innbo og løsøre dekker ikke:

- Skade som andre enn sikrede er pliktig til og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale

Sikrede meldte 19.10.21 om sotskader etter tilløp til brann i eget hus.

Sotbrannen forårsaket skader på vegger, tak og innbo. Selskapet bekreftet dekning for sanering og reparasjoner av bygningen, samt vask og rens av sikredes innbo og løsøre. Selskapet engasjerte Recover, som foretok en befaring over det skadede innboet og iverksatte skadeutbedrende tiltak. Rapporten fra befaring foretatt 19.10.21 opplyste følgende:

Sot på møbler og bygg. Mye innbo, gardiner, tepper og pynte gjenstander.

Klær og tekstiler ble levert til vaskeri/renseri for å fjerne sot. Selskapet mottok 30.11.21 krav fra sikrede om erstatning for ødelagte klær og tekstiler som følge av uaktsomhet fra renseri/vaskeri under skadeutbedringen.

Selskapet ba sikrede om å utarbeide en liste over hvilke klær og tekstiler som var skadet. Samtidig innhentet selskapet en uttalelse fra vaskeriet. Vaskeriet redegjorde i uttalelse 14.12.21 for sine rutiner for vask og rens og opplyste om de konkrete skadene:

På dette prosjektet leverte vi det ut til kundens bopel. Der ble vi tatt imot av Recovers ansatt. Tekstilene ble da hengt pent inn i skap, og noe ble lagt på sengen, pga mangel på plass til å henge det opp.

Alle tekstiler blir behandlet på en skånsom måte, uavhengig hvilken kunde det er.

Selskapet avslo krav om erstatning 10.3.22 under henvisning til det ikke hadde en plikt til å utbedre en skade eller foreta andre ytelser i forbindelse med en skade. Selskapet avviste at det hadde noe med et videre reklamasjonsansvar å gjøre. Selskapet bestred også at det forelå ansvarsgrunnlag.

Sikrede påklaget selskapets avgjørelse i brev av 24.3.22 og fastholdt at det forelå ansvar for selskapet og vaskeriet. Skadene kunne ikke skyldes andre forhold enn feil ved vasking/rens. Sikrede fremsatte ikke et konkret erstatningskrav, men fremla en rekke bilder som viste skadene, herunder blant annet klær som hadde krympet.

Selskapet fastholdt sitt avslag den 10.5.22.

Sikrede krever erstatning for skade på klær, møbler og gardiner etter vask/rens og anfører at selskapet må holdes ansvarlig for vaskeriets ansvarsbetingende handling. Det følger av de fagkyndige vurderinger som er fremlagt i saken at både klærne og møbeltrekkene er vasket og/eller rensset feil, og at de av den grunn er ødelagt.

Selskapet påtok seg også ansvaret for å rense varmpumpen og TV som var full av sot. Det ble fra Recovers fagmann uttalt at TV måtte erstattes. Skade på TV eller varmpumpen ble aldri utbedret eller erstattet, og sikrede har ikke mottatt oppgjør for disse. Kravet er ikke bestridt. I tillegg til de ovennevnte skadde gjenstander mangler sikrede følgende plagg som ble levert til vask/rens: en Kari Traa-dress, en smoking jakke til dame og en genser.

Selskapet står fritt til å velge om det skal utbedre skadene, eller om de skal utbetale erstatning tilsvarende kostnadene til skadeutbedring og erstatning av gjenanskaffelsesverdien der skadene ikke kan utbedres. Ved å kreve en skadeutbedring har selskapet påtatt seg et ansvar. Selskapet har ikke rettslig grunnlag for uten avtale å overføre sin "kontraktposisjon" til et annet selskap. Selskapet kan ikke høres med at det ikke har reklamasjonsansvar i denne saken.

I sak FinKN 2021-745 var det kunden og ikke forsikringsselskapet som var kontraktsparten til skadeutbedringsselskapet. I vår sak er det forsikringsselskapet og Recover AS som er kontraktsparter.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det ikke har byggherreansvar eller kan holdes ansvarlig for arbeider utført av en profesjonell aktør. Dersom det er mangler ved arbeider vil det være en reklamasjon som må behandles av firmaet som utførte arbeidet. Selskapet kan ikke se at det foreligger et kontraktsansvar for selskapet for vask og rens foretatt av et profesjonelt vaskeri og renseri. Det foreligger heller ikke et kontraktsansvar ovenfor Recover, selv om de har en avtale med selskapet. Selskapet har ikke påtatt seg å forestå reparasjoner i saken og har kun et økonomisk ansvar. Dersom sikrede ikke sier seg enig med utførende profesjonelle aktører i saken, må reklamasjon rettes til dem. Selskapet har på vegne av sikrede innhentet uttalelse fra vaskeri, hvorpå vaskeriet avviser ansvar og forklarer at det har foretatt vask ihht. vaskeanvisning.

Selskapet har bekreftet dekning og utbetalt erstatning for sanering og reparasjoner av bygningen samt vask og rens av innbo og løsøre. Selskapet kan ikke se å ha mottatt dokumentasjon eller dokumentert krav på skade på at TV eller varmepumpe er skadet som følge av sotbrannen. Selskapet imøteser et dokumentert krav på dette. På bakgrunn av sakens omstendigheter har selskapet valgt å ikke innkreve avtalt egenandel ved skade pålydende kr 6 000.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skader på tøy og tekstiler som følge av rens og vask etter en sotbrann.

Sikredes forsikring omfatter:

Hvilke skader?

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade på innbo og løsøre ved:

- Brannskade og skade som følge av lynnedslag, eksplosjon, nedsoting og elektriske fenomen

(...)

Hvilke skader?

Dekkes ikke

Plutselig og uforutsett skade på innbo og løsøre dekker ikke:

- Skade som andre enn sikrede er pliktig til og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale

Ifølge vilkårene er selskapet ansvarlig for skade "ved" bl.a. "nedsoting". Nemnda forstår vilkårene slik at selskapet er ansvarlig for skade som skyldes eller er en følge av nedsoting, og at vanlige årsaksregler kommer til anvendelse. Utgangspunktet er da at selskapet er ansvarlig for enhver skade hvor nedsotingen er en nødvendig betingelse for skaden. Det er omstridt om skaden på klær/tekstiler er en følge av feil fra renseriet, og nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til dette. Men om skadene på klær og tekstiler er forårsaket av mangelfullt arbeid under rens/vask pga. nedsoting, vil nedsoting være en nødvendig betingelse for de nye skadene på klær/tekstiler. Disse er da forårsaket av samvirkende skadeårsaker hvor det opprinnelige forsikringstilfellet – nedsotingen – virker sammen med feilen under reparasjonen av dette innledende forsikringstilfellet og fører til nye skader, jf. Rt-1977-985, FinKN 2013-186 og FSN 6861. Vilårene inneholder ingen unntak for skader pga. mangelfull rens/vask.

Selskapet anfører at dersom sikrede ikke er enig med utførende profesjonelle aktører i saken, må reklamasjon rettes til dem, jf. unntaket for:

"Skade som andre enn sikrede er pliktig til og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale". Dette unntaket ville kommet til anvendelse såfremt sikrede hadde inngått avtalen med renseriet om vask og rens og kunne holdt renseriet ansvarlig etter avtalen. Sikrede anfører imidlertid at det er selskapet som har inngått kontrakt med skadesaneringsfirmaet, som igjen har inngått avtale med renseriet, og selskapet sier i brev 10.3.22 at det i denne saken "har kjøpt tjenesten av" skadesaneringsfirmaet, som "igjen har benyttet sine underleverandører i form av profesjonelt vaskeri og renseri". Det må da være selskapet og skadesaneringsfirmaet som må rette reklamasjon mot vaskeriet, og unntaket kan ikke komme til anvendelse.

Uten begrensninger i vilkårene vil det eneste grunnlaget for en avgrensning mot følgeskadene være adekvansbetraktninger, jf. for så vidt Rt-1977-985, hvor det heter at det ikke er upåregnelig at et verksted utfører mangelfullt arbeid, men hvor retten holder åpent spørsmålet om selskapet

ville være ansvarlig dersom verkstedets forhold var grovt uaktsomt. Denne dommen gjaldt imidlertid sjøforsikring hvor man har en vilkårsfestet fordelingsregel som gir plass til adekvansbetraktninger, jf. Brækhus/Rein, Håndbok i sjøforsikring, 1993 s. 258 og Bull, Forsikringsrett, 2008 s. 255. Regelen i sjøforsikring er at tapet skal fordeles over de samvirkende årsakene i henhold til årsakenes vekt. De aktuelle vilkårene inneholder ikke noen tilsvarende modifikasjon i forhold til samvirkende udekkede årsaker, og det er da mindre grunnlag for å bruke adekvansbegrensninger for å begrense årsaksrekken etter et inntruffet forsikringstilfelle, jf. Bull, Forsikringsrett, 2008 s. 255.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold. Nemnda tar ikke stilling om tekstilene er skadet.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).